

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 779/2014-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. novembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. M. M., zastúpenej advokátom Mgr. Petrom Tothom-Vaňom, Advokátska kancelária advocatio, s. r. o., Palackého 12, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základných práv garantovaných čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 21 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a namietaného porušenia čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obdo 40/2013 z 24. februára 2014, uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obdo 63/2011 z 28. augusta 2012 a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43 CoKR 48/2012 zo 4. apríla 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. M. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) bola 14. mája 2014 doručená sťažnosť Mgr. M. M. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojich základných práv garantovaných čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 21 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a porušenie čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 14 dohovoru uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Obdo 40/2013 z 24. februára 2014 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“), uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obdo 63/2011 z 28. augusta 2012 (ďalej aj „napadnuté skoršie uznesenie“) a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 43 CoKR 48/2012 zo 4. apríla 2013 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Ústavný súd uznesením sp. zn. III. ÚS 396/2014 z 24. júna 2014 vylúčil sudcu ústavného súdu Sergeja Kohuta z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vedenom pod sp. zn. Rvp 5674/2014. V zmysle platného a účinného rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie 1. 3. 2014 – 28. 2. 2015 zastupuje vylúčeného sudcu II. senátu ústavného súdu Sergeja Kohuta sudca ústavného súdu Ladislav Orosz.

2. V právnej veci sťažovateľky (ako navrhovateľky v konaní pred všeobecnými súdmi) a JUDr. M. B. (ako odporcu) bolo rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) č. k. 61 Cbi 4/09-831 z 10. novembra 2010 v spojení s opravným uznesením č. k. 61 Cbi 4/09-854 z 3. decembra 2010 určené, že majetok sťažovateľky nachádzajúci sa v bytovom dome je vylúčený zo súpisu majetku oddelenej podstaty zabezpečeného veriteľa. Proti uvedenému rozsudku (aj v časti výroku vo veci samej) podal odporca odvolanie, a to podaním z 28. decembra 2010. Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa bol rozsudkom krajského súdu sp. zn. 43 CoKR 21/2011 z 10. augusta 2011 v spojení s opravným uznesením z 21. septembra 2011 potvrdený ako

vecne správny. Proti rozsudku krajského súdu v časti výroku vo veci samej podal odporca 3. novembra 2011 dovolanie. Najvyšší súd napadnutým skorším uznesením posúdil dovolanie odporcu ako prípustné a zároveň ako dôvodné, na základe čoho rozsudok krajského súdu sp. zn. 43 CoKR 21/2011 z 10. augusta 2011 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dňa 4. apríla 2013 vyhlásil krajský súd napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa opätovne potvrdil, ako vecne správny. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal odporca opätovne dovolanie, a to podaním zo 14. júna 2013. Touto sťažnosťou napadnutým uznesením najvyšší súd opätovne napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3. V úvode svojej sťažnosti sťažovateľka k namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu uviedla, že najvyšší súd sa vôbec nevyjadril k jej argumentu, že nedostatočné odôvodnenie nezakladá prípustnosť dovolania. Najvyšší súd sa podľa sťažovateľky v napadnutom uznesení jej argumentáciou nielenže vôbec nezaoberal, ale dokonca ani ju nijako nespomenul a nereprodukoval, a to ani v časti, v ktorej rekapituloval jej vyjadrenie k dovolaniu odporcu.

4. K porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu sťažovateľka ďalej namietla, že najvyšší súd napadnutým uznesením nedôvodne prelomil jej právnu istotu založenú právoplatným napadnutým rozsudkom krajského súdu. Podľa sťažovateľky napriek záverom súdov nižšieho stupňa najvyšší súd dospel k absurdnému záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu je nedostatočne odôvodnený. Podľa sťažovateľky je však už rozhodnutie súdu prvého stupňa kvalitatívne čo do právnej argumentácie vysoko nadpriemerné a odvolací súd naň na viacerých miestach napadnutého rozsudku odkázal. Najvyšší súd podľa sťažovateľky jednostranne, bezdôvodne a arbitrárne prelomil právoplatnosť potvrdzujúceho napadnutého rozsudku, čím nepochopil základnú ideu dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku.

5. K porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu sťažovateľka taktiež namietla, že krajský súd jednostranne a arbitrárne posúdil vec, keď

prevzal do odôvodnenia napadnutého uznesenia dve hmotnoprávne posúdenia, ktoré uviedol odporca vo svojom dovolaní, a to bez ohľadu na ostatné okolnosti veci.

6. Sťažovateľka ďalej namietla porušenie svojho práva na ochranu vlastníctva, práva na nedotknuteľnosť obydlia, práva na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia a práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života napadnutým uznesením z dôvodu, že predmetné konanie pred najvyšším súdom súvisí s bytostnými záujmami a potrebami sťažovateľky, keďže predmetom sporu je aj ochrana jej bytu (a s ním spojených nebytových priestorov), ktorý jej slúži na vykonávanie všetkých osobných i súkromných potrieb, keďže v danom byte žije a trvalo ho užíva. V dôsledku arbitrárneho a diskriminačného postupu najvyššieho súdu dochádza podľa sťažovateľky nielen k poškodzovaniu jej práva na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces a k porušeniu čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy, ale aj k poškodzovaniu existenčných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a čl. 21 ods. 1 ústavy.

7. V závere sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vydal *dočasné opatrenie, ktorým rozhodne o odklade vykonateľnosti napadnutého uznesenia.*

8. *Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že napadnutým uznesením a napadnutým skorším uznesením najvyššieho súdu, ako aj napadnutým rozsudkom krajského súdu boli porušené jej základné práva garantované čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 21 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu a bol porušený čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 14 dohovoru. Sťažovateľka zároveň navrhla, aby ústavný súd napadnuté uznesenie a napadnuté skoršie uznesenie najvyššieho súdu, ako aj napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vrátil vec najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, ďalej aby jej ústavný súd priznal finančné zadost'učinenie v sume 15 000 € a úhradu trov právneho zastúpenia.*

II.

9. Najvyšší súd napadnutým uznesením zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu sp. zn. 43 CoKR 48/2012 zo 4. apríla 2013 a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

10. Napadnuté uznesenie najvyšší súdu odôvodnil takto: *«Dovolateľ v dovolaní predovšetkým namietal, že bez ohľadu na pokyny Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako súdu dovolacieho, aby žalovanému boli poskytnuté odpovede na jeho zásadné otázky, žalovaný je opäť postavený do totožnej pozície, v akej sa nachádzal po predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu. Odvolací súd ničím v napadnutom rozhodnutí nevysvetlil rozpor s účelom a zmyslom rozhodujúcich hmotnoprávných noriem a odklon od judikatúry. Týmto postupom sa žalovanému ako účastníkovi konania odňala v konaní pred odvolacím súdom možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.).*

Dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. je vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva, ktoré sú mu priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré je jasné a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu (odkaz na rozhodnutie ÚS SR z 23. júna 2004, sp. zn. III. ÚS 209/04). Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje aj na nález ÚS SR sp. zn. II. ÚS 261/06, podľa ktorého vada konania, uvedená v § 237 písm. f/ O. s. p., je porušením čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.

Porušenie práva žalovaného na spravodlivý proces v prejednávanej veci konštatoval Najvyšší súd Slovenskej republiky v predchádzajúcom rozhodnutí, a to v uznesení

z 28. augusta 2012, sp. zn. 5 Obdo 63/2011. Podľa uvedeného rozhodnutia dovolacieho súdu, odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p., lebo sa nevysporiadal jasne, zrozumiteľne, presvedčivo, alebo vôbec so všetkými skutkovými a právnymi argumentami, ktoré boli pre rozhodnutie vo veci zásadné.

Napriek usmerneniu dovolacieho súdu, odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí opätovne nezaoberal zásadnými námietkami žalovaného. Napadnuté rozhodnutie dovolacieho súdu sa predovšetkým sústredilo na skúmanie platnosti záložnej zmluvy, uzavretej medzi zabezpečeným veriteľom a úpadcom a vlastníctvom žalobkyne k bytu.

Odvolací súd konštatoval neplatnosť záložnej zmluvy s odôvodnením, že podľa Občianskeho zákonníka v znení platnom do 31. decembra 2002 nebolo možné bez súhlasu vlastníka nehnuteľnej veci zriadiť záložné právo. Je potrebné prisvedčiť dovolateľovi, že odvolací súd sa vôbec nevysporiadal s námietkou žalovaného, že záložné právo na celú rozostavanú stavbu, aj za predpokladu spoluvlastníctva tretích osôb k zálohu, vzniklo, lebo zabezpečený veriteľ bol dobromyseľný (§ 151d Občianskeho zákonníka, v znení platnom v čase uzavretia zmluvy). Dobromyseľnosť zabezpečeného veriteľa odôvodnil zápisom v katastri nehnuteľností, kde bol v súlade s vtedy platným zákonom č. 162/1995 Z. z. uvedený ako jediný vlastník úpadca, ďalej uviedol, že zápis v poznámke sa týkal iba v budúcnosti vzniknutého práva stať sa vlastníkom bytu tak, ako to vyplýva zo zákona č. 162/1995 Z. z. a tento nemal vplyv na vznik, zmenu ani zánik práv k nehnuteľnostiam. Pokiaľ ide o dobromyseľnosť zabezpečeného veriteľa, odvolací súd vôbec nevysvetlil, prečo sa odklonil od už vtedy platnej judikatúry, podľa ktorej záložné právo podľa ustanovenia § 151 d Občianskeho zákonníka je možné nadobudnúť bez ohľadu na to, či sa jedná o hnutel'nú alebo nehnuteľnú vec a „odovzdaním veci“. V prípade nehnuteľnosti, sa „odovzдание veci“ rozumie vklad záložného práva do katastra nehnuteľnosti. V prejednávanej veci bol vklad záložnej zmluvy povolený príslušným katastrálnym orgánom 27. novembra 2002. Nedostatky zdôvodnenia, prečo sa odvolací súd odklonil od platnej judikatúry v otázke dobromyseľnosti zabezpečeného veriteľa (rozsudok Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 29 Cdo 2512/2000, rozsudok Najvyššieho súdu 21 Cdo 328/99), a to napriek tomu, že táto je pre rozhodnutie vo veci zásadnou otázkou, zostala neobjasnená, čo spôsobuje, že napadnuté rozhodnutie je nepresvedčivé a prekvapivé.

Nezodpovedaná zostala ďalšia otázka žalovaného, prečo súd nepovažoval za platnú aspoň tú časť záložnej zmluvy, ktorou úpadca nakladal so svojim spoluvlastníckym podielom k rozostavanej stavbe. Je nepochybné, že úpadca a zabezpečený veriteľ záložnou zmluvou sledovali zabezpečenie záväzku úpadcu záložným právom ku všetkým majetkovým právam úpadcu, teda ich záujmom bolo, aby bola platná aspoň tá časť zmluvy, v ktorej nakladal so svojim nepochybným spoluvlastníckym podielom k rozostavanej stavbe. Taktiež aj k tejto skutočnosti súd v rozhodnutí nevysvetlil, prečo sa odklonil od judikatúry (rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 2Cdon 254/1996, alebo sp. zn. 30Cdo 2218/09, Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 242/07, Nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 625/03).

Odvolací súd sa v napadnutom rozhodnutí v celom rozsahu stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, podľa ktorého žalobkyňa v zmysle zmluvy o prevode práv a povinností nadobudla zákonom predpokladaným spôsobom vlastnícke právo k predmetnému bytu a nebytovému priestoru. Aj keď sa s týmto záverom, ako uvádza, v celom rozsahu stotožnil, svoje rozhodnutie oprel o zákon o vlastníctve bytov, podľa ktorého vlastníctvo k bytu a nebytovému priestoru sa nadobúda na základe zmluvy o výstavbe. Uvedené závery robia rozhodnutie nezrozumiteľným, nejasným a nepresvedčivým, pretože nadobudnutie vlastníckeho práva, ako aj zriadenie záložného práva k nehnuteľnosti sa stáva účinným až povolením vkladu takéhoto práva do príslušného katastra nehnuteľností.

Rovnako neodôvodnil námietku žalovaného, že zámerom zmluvy o výstavbe nebolo založenie spoluvlastníckych práv k budove a že postavenie určitej osoby ako stavebníka v stavebnom konaní, nemá pre skúmanie vlastníckych pomerov k zhotovenej stavbe právnu relevanciu. Ak by mali zmluvné strany v úmysle založenie spoluvlastníckych práv k rozostavanej stavbe, potom by každý zo „spoluvlastníkov rozostavanej stavby“ mal aj zodpovedať ostatným stavebníkom za akékoľvek vady spoločnej stavby a takáto zodpovednosť zrejme nebola úmyslom osôb, ktoré uzavreli zmluvy o výstavbe s úpadcom.

Nedostatok odôvodnenia početných námietok žalovaného k otázke vlastníckeho práva žalobkyne spôsobuje arbitrárnosť rozhodnutia.

Po preskúmaní veci sa dovolací súd stotožnil s názorom dovolateľa, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nespĺňa náležitosti predpokladané ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p., že nebol naplnený obsah základného práva účastníka na spravodlivé súdne konanie

podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd. Je potrebné prisvedčiť dovolateľovi, že odvolací súd sa dostatočne nevysporiadal s námietkami žalovaného, ktoré vychádzali z platnej judikatúry súdov, čo robí jeho rozhodnutie nepreskúmateľným a prekvapivým. Takýto postup súdu má za následok, že sa účastníkovi konania odňala možnosť náležite právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu a v konečnom dôsledku sa mu odňala možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.»

III.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

IV.

A. K namietanému porušeniu práv sťažovateľky napadnutým rozsudkom krajského súdu

12. Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd napadnutým uznesením zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu ako celok a vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľka teda namieta porušenie svojich práv v príčinnej súvislosti s uznesením

krajského súdu, ktoré v čase podania sťažnosti ústavnému súdu a v čase predbežného prerokovania sťažnosti ústavným súdom neexistuje.

13. Na základe uvedeného ústavný súd odmietol sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému rozsudku krajského súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

B. K namietanému porušeniu práv sťažovateľky napadnutým skorším uznesením najvyššieho súdu

14. Ústavný súd v úvode uvádza, že zo sťažnosti, priložených príloh, ako aj zo zistení ústavného súdu vyplýva, že napadnuté skoršie uznesenie najvyššieho súdu bolo sťažovateľke (jej právnomu zástupcovi) doručené 30. októbra 2012.

15. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

16. Ústavný súd sa na tomto mieste musí vysporiadať s relevantnou otázkou, či sťažnosť smerujúca voči napadnutému skoršiemu uzneseniu najvyššieho súdu nie je podaná oneskorene.

17. Napadnuté skoršie uznesenie najvyššieho súdu bolo sťažovateľke (jej právnomu zástupcovi) doručené 30. októbra 2012. Sťažovateľka bola oprávnená podať proti napadnutému skoršiemu uzneseniu sťažnosť ústavnému súdu najneskôr 31. decembra 2012 (pondelok). Sťažovateľka podala sťažnosť (podaná na poštovú prepravu) ústavnému súdu 12. mája 2014, z čoho nepochybne vyplýva, že sťažnosť ústavnému súdu nepodala v zákonnej dvojmesačnej lehote predpokladanej § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

18. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti smerujúcej proti napadnutému skoršiemu uzneseniu najvyššieho súdu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

C. K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

19. Sťažovateľka namieta porušenie svojich práv garantovaných čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu arbitrárnosti, svojvôle a nedostatočnosti odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.

20. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

21. Pri rozhodovaní orgánov verejnej moci (t. j. aj súdov) o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v konkrétnom právom upravenom procese je nevyhnutné akcentovať princípy demokratického právneho štátu formujúce každé konanie. Tieto princípy nachádzame v ústave v čl. 46 a nasl. ústavy (právo na súdnu a inú právnu ochranu), ako aj v čl. 6 ods. 1 dohovoru (právo na spravodlivý proces).

22. Podľa stálej judikatúry ústavného súdu je účelom základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) zaručiť každému prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu vo veci konať a rozhodnúť ([II. ÚS 88/01](#)). Súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne

akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (porov. v tomto zmysle IV. ÚS 252/04, [IV. ÚS 329/04](#), [IV. ÚS 340/04](#), III. ÚS 32/07), najmä s ustanovením [§ 157 ods. 2](#) Občianskeho súdneho poriadku, v ktorom sú upravené náležitosti odôvodnenia rozsudku.

23. Povinnosť súdu zistiť správne a v dostatočnom rozsahu skutkový stav v ním rozhodovanej veci (bez ohľadu na jej prípadnú náročnosť) a s tým spojená povinnosť riadne odôvodniť svoje rozhodnutie [a teda zároveň konkretizovať v odôvodnení rozhodnutia, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetliť, ktoré skutočnosti považuje súd za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov súd vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil; detailnosť a obsažnosť odôvodnenia rozhodnutia môže byť v špecifických prípadoch zákonom výslovne zúžená, napríklad vzhľadom na vyhovenie všetkým účastníkom konania alebo vzdanie sa opravného prostriedku všetkými účastníkmi konania a pod. (porov. § 157 ods. 3 a 4 Občianskeho súdneho poriadku)] vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy patria k základným znakom ústavne aprobovaného postupu súdu a ochranou účastníkov konania pred svojvôľou súdu.

24. Ústavný súd, ktorého úlohou je v zmysle [čl. 124](#) ústavy ochrana ústavnosti, nie je alternatívnou a ani ďalšou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (podobne už [II. ÚS 1/95](#), [II. ÚS 21/96](#)). V dôsledku toho sa úloha ústavného súdu obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti interpretácie a aplikácie zákonov všeobecnými súdmi (vrátane ich procesného postupu) s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (porov. I. ÚS 17/01, II. ÚS 137/08, III. ÚS 328/08, IV. ÚS 11/2010). Skutkové alebo právne závery všeobecného súdu môžu byť preto predmetom kontroly zo strany ústavného súdu zásadne len vtedy, ak by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a teda z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (porov. I. ÚS 12/05, II. ÚS 410/06, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07).

25. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil v postupe a v skutkových a právnych záveroch napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo jeho arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti. Najvyšší súd podrobne analyzoval odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu a poukázal na nedostatky v odôvodnení, na ktoré najvyšší súd už raz vo svojom napadnutom skoršom uznesení krajský súd upozornil. *Najvyšší súd odôvodnil svoj záver o tom, že (i) odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí opätovne nezaoberal zásadnými námietkami žalovaného, že (ii) odvolací súd sa vôbec nevysporiadal s námietkou, že záložné právo na celú rozostavanú stavbu, aj za predpokladu spoluvlastníctva tretích osôb k zálohu, vzniklo, lebo zabezpečený veriteľ bol dobromyseľný, že (iii) nezodpovedaná zostala ďalšia otázka žalovaného, prečo súd nepovažoval za platnú aspoň tú časť záložnej zmluvy, ktorou úpadca nakladal so svojím spoluvlastníckym podielom k rozostavanej stavbe, že (iv) rovnako neodôvodnil námietku žalovaného, že zámerom zmluvy o výstavbe nebolo založenie spoluvlastníckych práv k budove a že postavenie určitej osoby ako stavebníka v stavebnom konaní nemá pre skúmanie vlastníckych pomerov k zhotovenej stavbe právnu relevanciu. Najvyšší súd rovnako akceptovateľne odôvodnil, prečo považoval napadnutý rozsudok krajského súdu za nezrozumiteľný, nejasný a nepresvedčivý. Ústavný súd napokon nesúhlasí s námietkou sťažovateľky, že najvyšší súd bez ďalšieho prebral do svojho odôvodnenia napadnutého uznesenia argumentáciu dovolateľa. Najvyšší súd, naopak, poukázal na konkrétne nedostatky v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu a nemožno mu vyčítať, že obdobné námietky proti napadnutému rozsudku vzniesol v dovolaní sám dovolateľ.*

26. Právne závery najvyššieho súdu a ich odôvodnenie nemožno preto hodnotiť ako arbitrárne, svojvoľné a nedostatočné a je nutné ich považovať za výraz autonómneho súdneho rozhodovania, do ktorého ústavný súd nie je oprávnený v tomto prípade zasahovať. Závery najvyššieho súdu obstoja pre účely skúmania dodržania garancií v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

27. Z týchto dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť v časti namietajúcej porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

D. K namietanému porušeniu čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 14 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

28. Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.

Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných týmto dohovorom musí byť zabezpečené bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

29. Ustanovenia čl. 12 ústavy a čl. 14 dohovoru majú charakter ústavného princípu, ktorý sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy a dohovoru. Tieto ustanovenia ústavy a dohovoru sú vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o porušovaní základných práv a slobôd garantovaných ústavou a ľudských práv a základných slobôd garantovaných dohovorom podľa čl. 127 ústavy (porov. napr. I. ÚS 26/2010, I. ÚS 686/2013, II. ÚS 550/2013, IV. ÚS 214/2011).

30. Ustanovenia čl. 12 ústavy a čl. 14 dohovoru však nemajú charakter základného práva a slobody, resp. ľudského práva a základnej slobody, ktorého ochrany by sa bolo možné samostatne domáhať pred ústavným súdom. Ich aplikácia sa v individuálnych sťažnostiach viaže na porušenie individuálne určeného základného práva alebo slobody

sťažovateľa, a preto požiadavka na vyslovenie porušenia čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 14 dohovoru bez vzťahu ku konkrétnemu základnému právu alebo slobode podľa ústavy alebo ľudskému právu a základnej slobode podľa dohovoru sťažovateľa je zjavne neopodstatnená (porov. I. ÚS 34/96, II. ÚS 85/01, II. ÚS 167/04, z novšej judikatúry I. ÚS 509/2012, III. ÚS 87/2011, IV. ÚS 281/2012).

31. Pretože ústavný súd nevyslovil porušenie sťažovateľmi označených práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, prípadne podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, neprichádzalo do úvahy ani vyslovenie porušenia čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 14 dohovoru. Z týchto dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť aj v tejto časti v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

E. K namietanému porušeniu čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a čl. 21 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením najvyššieho súdu

32. Podľa čl. 16 ods. 1 ústavy nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená. Obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 21 ods. 1 ústavy obydlie je nedotknuteľné. Nie je dovolené doň vstúpiť bez súhlasu toho, kto v ňom býva.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré stanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. Toto ustanovenie však nebráni právu štátu prijímať zákony, ktoré považuje za nevyhnutné, aby upravil užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom alebo zabezpečil platenie daní alebo iných poplatkov alebo pokút.

33. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu dospel k záveru, že z neho nemožno vyvodit' nič, čo by signalizovalo, že by mohlo dôjsť k neprípustnému zásahu do práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a čl. 21 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu. Najvyšší súd v posudzovanom prípade odôvodnil ústavne akceptovateľným spôsobom svoje závery, ktoré sa primárne nedotýkajú už označených práv. Navyše, čo sa týka právnej pozície sťažovateľky aj na základe napadnutého uznesenia zostáva pre sťažovateľku zachovaný priestor opätovne predniesť svoje argumenty týkajúce sa potenciálneho zásahu do jej práv (v dôsledku rozhodnutia krajského súdu ako súdu odvolacieho) v odvolacom konaní, navyše ústavný súd pripomína, že v odvolacom konaní sa bude posudzovať odvolanie odporcu v súvislosti s rozhodnutím okresného súdu, ktoré je v prospech sťažovateľky a ktorým okresný súd rozhodol, že majetok sťažovateľky nachádzajúci sa v bytovom dome je vylúčený zo súpisu majetku oddelenej podstaty zabezpečeného veriteľa. Napadnutým uznesením najvyššieho súdu teda ani nemohlo v tomto štádiu konania dôjsť k zásahu do označených práv sťažovateľky.

34. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a právami podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a čl. 21 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by zakladala možnosť vysloviť porušenie týchto práv po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, v dôsledku čoho pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2014